

Република Србија
ВРХОВНИ СУД СРБИЈЕ
Рев2 795/06
19.09.2006. година
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд Србије у Београду, у већу састављеном од судија: Предрага Трифуновића, председника већа, Јасминке Станојевић, Весне Поповић, Мирјане Грубић и Миломира Николића, чланова већа, у парници тужиоца АА, чији је пуномоћник АБ, адвокат, против туженог "факултет ББ", ради поништаја отказа уговора о раду, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Окружног суда у Београду Гж1. бр. 2729/04 од 21.12.2005. године, у седници одржаној 19.09.2006. године, донео је

П Р Е С У Д У

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Окружног суда у Београду Гж1. бр. 2729/04 од 21.12.2005. године.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Четвртог општинског суда у Београду П1. 601/02 од 06.02.2004. године одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се поништи отказ уговора о раду бр. 02-833/9 од 09.10.2000. године в.д. декана туженог којим је тужиоцу отказан уговор о раду бр. 02-655/114 од 15.07.1998. године са 20.10.2000. године, као и одлука в.д. декана туженог бр. 867/2 од 03.11.2000. године којом је одбијен приговор тужиоца, као и захтев да му се накнаде трошкови спора.

Пресудом Окружног суда у Београду Гж1. бр. 2729/04 од 21.12.2005. године, ставом првим изреке првостепена пресуда је преиначена тако што је тужбени захтев усвојен и поништен отказ уговора о раду од 09.10.2000. године, као и одлука в.д. декана туженог којом је одбијен приговор тужиоца. Другим ставом изреке тужени је обавезан да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка од 55.800,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 386. Закона о парничном поступку, који је важио у време доношења првостепене пресуде, Врховни суд је нашао да ревизија није основана.

У поступку нема битне повреде на коју овај Суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац је био у радном односу код туженог од 10.03.1961. године на радном месту редовног професора, а у току школске 1999/2000 године напунио је 65 година живота, односно испунио услов за одлазак у пензију. Због потребе извођења наставе и испита, као и започетих пројеката, одлуком декана туженог ВВ бр. 02-652/1 од 27.07.2000. године тужиоцу је продужен радни однос до 67 године живота, а на основу ове одлуке закључио је и уговор о раду 06.09.2000. године са свим правима и обавезама из радног односа предвиђени законом и колективним уговором, о чему је постојала и сагласност свих катедри факултета "ББ". Одлуком научно-наставног већа бр. 815/1 од 12.10.2000. године формирана је Привремена управа факултета "ББ", постављен је од исте управе в.д. декан туженог, професор ГГ, који је решењем бр. 02/833/9 од 19.10.2000. године тужиоцу отказао уговор о раду са следећим даном, а због испуњености услова за пензију. Жалба или приговор на ову одлуку одбијени су одлуком истог в.д. декана од 03.11.2000. године. Решењем Владе Републике Србије, која је оснивач туженог, а од 24.06.1998. године за декана туженог именован је проф. ВВ. По истеку његовог мандата од 2 године, а све до именована новог декана, па и у време доношења оспорених одлука, постојао је „правни вакуум“, у коме је факултет испред поменуте Привремене управе представљао проф. ГГ, који је и донео оспорену одлуку. Иначе, решењем Владе Републике Србије од 03.10.2000. године за декана факултета "ББ", овде туженог именован је проф. ДД и ово решење је објављено у „Службеном гласнику РС“, бр. 34 од 09.10.2000. године. Према утврђењу првостепеног суда поменути професор ову дужност никада није преузео, па је решењем Владе Републике Србије од 20.02.2001. године, разрешен ове дужности и за декана туженог истог дана именована је проф. ЋЋ. Оба решења су објављена у „Службеном гласнику РС“, бр. 48/01.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, налазећи да у моменту доношења одлуке о продужењу радног односа тужиоцу и закључења уговора о раду, проф. ВВ није био овлашћен за њихово доношење, јер му је мандат престао 24.06.2000. године, а да оспорене одлуке в.д. декана ГГ представљају само одлуке деклаторног карактера којима се утврђује да су наступиле околности за престанак радног односа тужиоцу по сили закона, првостепени суд је тужбени захтев тужиоца одбио као неоснован.

Другостепени суд је преиначио овакву одлуку првостепеног суда, усвајајући тужбени захтев, оцењујући на основу утврђеног чињеничног стања да је проф. ВВ све до именованја новог декана факултета ББ фактички вршио функцију в.д. декана, па је самим тим у складу са потребама туженог, био овлашћен да доноси одлуке, па и одлуку о продужењу радног односа тужиоцу, са којом су се сагласили све катедре на факултету ББ. Накнадно формирање Привремене управе факултета и именовање в.д. декана не утичу на законитост одлуке које су донете од стране декана који је именован у законитом поступку од стране Владе РС.

Оцењујући наводе ревизије којима се указује на погрешну примену материјалног права, Врховни суд је нашао да нису основани, из следећих разлога:

Одредбом члана 11. став 3. Закона о универзитету РС („Службени гласник РС“, бр. 20/98), који је важио у спорном периоду, прописано је да су органи факултета, декан, управни одбор и надзорни одбор, а одредбом члана 97. истог Закона да о појединачним правима, обавезама и одговорностима наставника, сарадника и других запослених на универзитету, односно факултету, одлучује ректор, односно декан. Декана факултета у складу са одредбом члана 123. Закона именује и разрешава оснивач, а декана факултета чији је оснивач република, као у конкретном случају, именује и разрешава Влада. Декан факултета именује се на период од 2 године из реда професора факултета, а на дужност ступа на основу акта о именованју.

Сагласно наведеним одредбама Закона, орган који је био овлашћен да донесе одлуку о отказу уговора о раду тужиоцу је декан факултета именован од стране Владе РС, или в.д. декана, који је морао бити постављен, односно именован на исти начин као и декан. Закон о универзитету не познаје и не предвиђа могућност обављања послова из надлежности декана од стране вршиоца дужности, али се и та могућност може прихватити с обзиром да је декан пословодни орган факултета и да има права и дужности директора предузећа (члан 122. Закона). У време доношења одлуке о отказу уговора о раду за декана туженог факултета именован је професор ДД, тако да у том смислу није постојао „правни вакум“, како то погрешно закључују судови. Уколико он ту дужност није фактички обављао то није могао чинити ни проф. ГГ, који је од стране Привремене управе факултета одређен да од 12.10.2000. године заступа овај факултет. Закон о универзитету не познаје Привремену управу, као орган факултета, нити овлашћује било који орган факултета да поставља и одређује вршиоца дужности декана факултета, које може једино поставити или именовати оснивач. Дакле, оно што је релевантно за оцену законитости оспорених одлука је пре свега околност да ли су те одлуке донете од стране надлежног органа. С обзиром на напред наведене чињенице и одредбе тада важећег Закона о универзитету, очигледно је да су те одлуке донете од стране лица које за то није овлашћено, због чега су те одлуке и незаконите. Оне нису деклараторне природе, како то погрешно закључује првостепени суд, јер је тужилац на основу одлуке којом му је продужен радни однос до навршене 67 године живота, са туженим закључио уговор о раду под истим условима. Таква могућност предвиђена је чланом 99. став 3. Закона о универзитету, тако да одлука којом се отказује тако закључен уговор о раду, пре испуњења услова наведених у уговору о раду, није деклараторне природе, јер радни однос тужиоцу није престао по сили закона, већ одлуком чија је законитост оцењена по захтеву тужиоца у овој парници. Супротно наводима ревизије, околност да је одлуку о продужењу радног односа тужиоца донео и уговор о раду закључио проф. ВВ, по истеку мандата на месту декана, у ситуацији када је оспорене одлуке којима је тужиоцу отказан уговор о раду донео неовлашћени орган, није од значаја. Ово из разлога што је тужиоцу могао бити отказан уговор о раду само под условима и поступку прописаним законом, што је у конкретном случају изостало.

На основу члана 393. ЗПП-а одлучено је као у изреци.

Председник већа - судија

Предраг Трифуновић, с.р.

За тачност отправка

Управитељ писарнице,

Мирјана Војводић

ст